

ΟΡΟΣΗΜΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΙΣΤΟΡΙΑ

08-06-2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α. «Εθνικές γαίες»... 5.000.000 στρέμματα. σελ. 23-24
- β. Ένα σοβαρό ζήτημα που αντιμετωπίστηκε με επιτυχία από την πρώτη κυβέρνηση της κρατικής πολιτείας... εγκατάστασής του. σελ. 208
- γ. Μία από τις πολιτικές παρατάξεις με μικρότερη απήχηση που σχηματίστηκαν στην εθνοσυνέλευση του 1862-1864. Το Εθνικόν Κομιτάτον... αυτοκρατορία. σελ. 77

ΘΕΜΑ Α2

- α. Λ
- β. Λ
- γ. Σ
- δ. Σ
- ε. Σ

ΘΕΜΑ Β1

Αν λάβουμε υπόψη...κυριολεκτικά ασήμαντες. σελ. 18

ΘΕΜΑ Β2

Σημαντικότερες ήταν ... εθνικό κορμό. σελ. 167

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1.

- α. Κατά την προεπαναστατική περίοδο... (σελ.59 σχολ. βιβλίου). Ο Βαυαρός λόγιος Friedrich Thiersch μελετώντας την ελληνική πολιτική το 1832 επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα των πελατειακών δικτύων στην Ελλάδα. Στην οργάνωση αυτών των δικτύων οδήγησαν οι εξής λόγοι:... αβεβαιότητας στους ανθρώπους. Ο λόγιος επισημαίνει ότι η κατανόηση ενός συστήματος πελατειακών σχέσεων και οι υποχρεώσεις τους καθορίζονται από την κοινωνική κατάσταση της Ελλάδος χιλιετίες πριν την ανεξαρτησίας της. Η ανύπαρκτη κεντρική εξουσία προς όφελος των πολιτών απαιτούσε ερείσματα σε άλλες πολιτικές ομάδες. Έτσι λοιπόν, οι Έλληνες ανάλογα με τη δύναμη ή την αδυναμία τους

είτε ζητούσαν προστασία από τα πελατειακά δίκτυα είτε οι ίδιοι γινόταν προστατές. Οι παραπάνω λόγοι... στοιχειώδη ασφάλεια.

- β.** Ο πρώτος φορέας πελατειακών δικτύων...κοινωνική θέση. Στο κείμενο Β η οικογένεια διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στην προστασία των πολιτών που κινδύνευε. Κάθε οικογένεια αποτελούσε μια ομάδα γενεών ή κλάδων ενωμένοι οριζόντια με άλλες οικογένειες ή πρόσωπα που ανήκαν στην ίδια κοινωνική τάξη και κάθετα με πάτρωνες-προστάτες και τις οικογένειές του που συνδέονταν με άνδρες με πολιτική δύναμη. Οι οικογένειες αλληλοϋποστηρίζονταν οριζόντια και κάθετα. Λειτουργούσαν οργανωμένα και ιεραρχικά και απαιτούσαν την σύναψη σχέσεων μέσα από τον γάμο, την υιοθεσία, τη κουμπαριά κ.α.

ΘΕΜΑ Δ1

Η κύρια πλουτοπαραγωγική πηγή στα παράλια του Εύξεινου πόντου ήταν το διαμετακομιστικό εμπόριο με κυριότερα λιμάνια την Αμισό, την Τραπεζούντα, την Κερασούντα, την Οδησό, την Βραΐλα, το Νοβοροσίσκι και τη Σεβαστούπολη. Σύμφωνα με το κείμενο Α, πέρα από την Αμισό και την Τραπεζούντα, σημαντικά λιμάνια ήταν ακόμα τα Κοτύωρα, η Οινόη και τα Σούρμενα. Κατά τη διάρκεια του πολέμου οι Νεότουρκοι με διάφορους τρόπους προσπαθούσαν να απομακρύνουν και να περιορίσουν το εμπόριο των χριστιανών, οι οποίοι για να επιβιώσουν συνεργάστηκαν με τις τοπικές μουσουλμανικές εθνότητες. Η Τραπεζούντα μέχρι το 1869 έλεγχε το 40% του εμπορίου της Περσίας και το διαμετακομιστικό εμπόριο απέφερε κέρδος περίπου 200.000.000 φράγκα το χρόνο. Συγκεκριμένα στο κείμενο Α αναφέρεται ότι η αξία των εισαγωγών είχε φθάσει στα 62.787.464 φράγκα αναπτύσσοντας εμπορικές σχέσεις με Αγγλία, Περσία, Γαλλία, Ρωσία, Ελβετία και την Ελλάδα με 131.150 φράγκα και η αξία των εξαγωγών έφτανε στα 37.901.438 φράγκα με συναλλασσόμενες χώρες την Περσία, Κωνσταντινούπολη, τη Ρωσία, τη Γαλλία και τον Καύκασο.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις διέθεταν εμπορικά υποκαταστήματα και πρακτορεία μεταφορών στη Ρωσία, την Περσία, την Αγγλία, την Κωνσταντινούπολη, τη Μασσαλία και σε άλλες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης. Η Τραπεζούντα αποτελούσε το σταυροδρόμι της εμπορικής κίνησης μεταξύ Δύσης και Ανατολής. Στο κείμενο Β μάλιστα επισημαίνεται η αυξημένη οικονομική δραστηριότητα στα παράλια του Εύξεινου Πόντου με κυριότερο κέντρο την Τραπεζούντα εξαιτίας της θέσης της θαλάσσιας και χερσαίας ενώνοντας την Περσία και την Κασπία θάλασσα με την Μικρά Ασία και τη Δύση. Μέχρι το 1869 που ολοκληρώθηκε η διάνοιξη της Διώρυγας του Σουέζ, οπότε άρχισε η σταδιακή παρακμή του λιμανιού της. Σύμφωνα με το κείμενο Β υπήρξε σημαντική ανάπτυξη του εμπορίου της Τραπεζούντας το 1883 όταν η Ρωσία επέβαλε χερσαίο αποκλεισμό στο Περσικό εμπόριο μέχρι το 1906. Παράλληλα, επισημαίνεται ο καθοριστικός ρόλος της ελληνικής ναυτιλίας στο εμπόριο της Τραπεζούντας.

Ωστόσο, για μεγάλο διάστημα και μετά το 1883, τέσσερις μεγάλοι ελληνικοί τραπεζικοί και εμπορικοί οίκοι της Τραπεζούντας έλεγχαν μαζί με το υποκατάστημα της Τράπεζας Αθηνών σχεδόν όλη την οικονομία του ανατολικού Πόντου. Προς επίρρωση των παραπάνω το κείμενο Β αναφέρει ονομαστικά τους μεγάλους τραπεζικούς και εμπορικούς οίκους των Καπαγιαννίδη, αδελφών Φωστηροπούλου, Θεοφύλακτου και Λεοντίδη.

Ανάλογη ήταν η οικονομική κίνηση των Ελλήνων και στις άλλες πόλεις του Πόντου: από το εμπορικό λιμάνι της Αμισού εξαγονταν μεγάλες ποσότητες εξαιρετικού καπνού και άλλων εγχώριων προϊόντων, ενώ το 1869 στην Αμισό από τις 214 επιχειρήσεις της πόλης οι 156 ανήκαν στους Έλληνες. Όπως επαληθεύει και το κείμενο Β, η Αμισός ερχόταν δεύτερη στην εξαγωγή καπνού με υποκατάστημα την τράπεζα Αθηνών. Παράλληλα, στο κείμενο Γ προστίθεται ότι το εμπόριο της Αμισού βασιζόταν στην αγροτική παραγωγή λόγω της καίριας θέσης της συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των εξαγωγών σε προϊόντα όπως τον καπνό, το σιτάρι, το αλεύρι και τη βρόμη, καφές, είδη σπιτιού και ζάχαρη με παράλληλη μείωση σε βαμβακερά, μάλλινα είδη και μέταλλα. Στην Κερασούντα οι εφοπλιστικοί και εμπορικοί οίκοι των Κωνσταντινίδη, Κακουλίδη, Σούρμελη και Πισσάνη καταξιώθηκαν στα μεγάλα εμπορικά κέντρα του Εύξεινου Πόντου αλλά και της Ευρώπης. Τα δύο παραθέματα, κείμενο Β και Γ, επιβεβαιώνουν ότι η Κερασούντα και τα Κοτύωρα αποτελούσαν ακμάζοντα λιμάνια του Ποντιακού εμπορίου που βρισκόταν σε ελληνικά χέρια ενώ το κείμενο Γ πιστοποιεί παράλληλα ότι λόγω της ευνοϊκής θέσης του λιμανιού της η Κερασούντα μετατρέπεται σ' ένα από τα πιο αποδοτικά εμπορικά κέντρα.